

מסורת הש"ס

(א) גני העדן מדרגה ע"ש ערך אלל, (ב) לעיל קח; (ג) טהרות פ"א מ"ב; (ד) מה נא. כריתות כח. וכו' קה. (ה) [אמ"ק] דמתי. יעז"ל; (ו) ז"ל אוכל, (ז) עין רש"ל שהעתיק גליון מרש"י י"א, (ח) [סנהדרין סג], (ט) [מה: דכחמי ציחוקאל כ"א לתא אוף אל זארי חלל רשעים כ"ל ועי' מוס' לעיל לה: ד"ה דס"י] (י) [אין יעז"ל], (יא) עי' ר"מ שכתב שמו' שלפניו חסר ואי אפשר ליישב רק כד מעיינת בפסחים מנחה מוציא הכל על כוון,

תורה אור השלם

1. ואולם אתם טפלי שקר רפאי אלל בלכם: איוב יג ד
2. וכי יתן מים על ידע ונפל מבבלתם עליו וטמא הוא בלכם: ויקרא יא לה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מיטמאין ורי' מן השק אפי' הן נעשין יד: (ב) תוס' ד"ה והוא שכתבו ורי' אלל גבי איסור משום דבעליה לא: (ג) ד"ה ורי' יוחנן ורי' מ"ט דר"ל הלא שר וטעם:

הגהות מהר"ב רינשבורג

רש"י ד"ה ורי' ורי' ורי' ואין נעשין אל הטומאה לטמא אדם ורי' כ"ל:

מוסף רש"י

האלל המכונה. הנאסף במקום אחד דהואיל והשניה שכתבו לא נטיל וחסיד כבשר נבלה חסיד עליו אם נגע צו ונכנס למקדש או אלל דרש (ועי' ק"ח): מה ורי' שאין סופן לטמא טומאה חמורה. כיון אדם ונגדים, צריכין הכשר. דבר המכשין לקבל טומאה כיון מיתא מים ומגע שרן אף כל כו'. כיון שאר אוכלין [בחיים קה]. ואינה צריכה הכשר. לא שום הכשר ירדת טומאה, לא הכשר מים ולא הכשר שרן, אלא מאלה בלא שום נגיעה (נדה ג).

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

קבא.

עין משפט נר מצוה

לא א מיי פ"ג מהל' טומאת אוכלין הל' ג:
לב ב ג מיי פ"ד שם הל' ד ופ"ה מהל' ט: אבות הטומאות הלכה ט: לב ד מיי פ"ג מהלכות טומאת אוכלין הל' ג [ופ"ג מהלכות אבות הטומאה הלכה ט:]:
לד ה ו מיי פ"ג מהלכות טו"ה הל' ד:
לה ז מיי שם הלכה ג:

ענין רש"י

ייב"ל [יג"ל]. גיד הנזר של חיות. ב"ק"י. חרשום.

שיטה מקובצת

[א] והכשר במקום אחד: [ב] המכונה הנאסף יחד הסיד ותיבת יפה נמחק: [ג] והוא שכנסו דאחשיבה וכו' אבל נחבסו מאליו כגון ע"י תינוקות. וגי' ג"א בס"י כגון שלא במחבוק או ע"י תינוקות וכו': [ד] דבשר שפלטתו סבין נמי איקרי אלל: [ה] לענין נבלות אבל באלל שפלטתו סבין: [ו] דק"ל דמחשבה משווא סבין בשחיטה [ז] דהא בשחיטה תליא מלתא השתא נמי: [ח] אפי"ה מהניא מחשבת ישראל שחיטת להאכילה לנכרי לשווייה אוכלא: [ט] במפרסת כי שחטה ישראל השתא נמי: [י] נבלה טמאם הסיד ומהי"ד שונים ומהי"ד והכשר: [יא] ורי' יוחנן אמר מרטקא נמי מצטרף: [יב] מ"ט דר"ל הא עור ועצם:

והדר מייתי [א] ע"פ פרי מבבורים. וא"ת דצ"ל כל שעה (פסחים כד): פשט מהך משנה דכל איסורים שבתורה אין לוקין עליהם אלא כדך הנאמן והכא קאמר משום דגמר לה מצורים (י"ל דרבי דהכא לריי' דלא נימא זיעה בעלמא הוא: **מרטקא**. פי' ר"מ בשר מת וכן נראה לר"מ ולא כפי' הקונטרס שפי' גיד הנזר מדרגין פרק כל הפסולים (וזכיר דף לה). פגל באלל נחפלה מוראה פגל מוראה לא נחפלה אלל ובעוף אין גיד הנזר קשין ומוראה לא שייך אלל בעוף ולמאן דמפרש בשר שפלטתו סבין לא קשה ליה מהתם דהא אמר' בסמוך דלכ"ע מרטקא נמי הו' אלל: ר' יהודה אומר חייבים ע"יו. הא דלא קאמר מרטקא טומאת נבלות דלא תימא מדרבנן להכי קאמר חייבין עליו:

והוא שבכנסו. תימא מה שייכא מחשבה לאיסור דגבי טומאה שייך לחלק דאי מצטל ליה עץ בעלמא הוא אלל (ו) משום דבעליה לא משתרי בצריכה לכן נראה דחייבין עליו לא מיירי לענין אכילה דלא לריך כנסו אלל לענין אס נכנס למקדש כמו שפי' בקונטרס בלשון אחר והא דלא נקט טמא דלא תימא מדרבנן דכפי' וכן נראה דאי לאכילה הא כיון דאכלו אין לך כיוס גדול מזה: **ורבי יוחנן אומר** י"א אף מרטקא מצטרף. ולאו דכ"ג דהו' שומר דא"כ מ"ט דר"ל (ו) י"א עור ועצם מצטרפים משום שומר וזכור שומר מקרי דרשין לעיל (דף קח). אלא ממיי כגון שיש בלשון כות בשר דלע"ג דלא הו' שומר מצטרף דרשיו הוא שאלל אגב בשר וריש לקיש סבר דלא מצטרף דאין ראוי לאכילה דעץ בעלמא הוא: **ה"ג** במשנה בטהרות החרטום והצפרנים מטמאין בוי' ולא גרסינן זה קרנים וקרנים דמפרש זה רב פפא בסמוך אמתי' דהכא קאי:

והאלל

יובל שסופו לטמא טומאה חמורה לא בעי הכשר דתני דבי רבי ישמעאל ובי יותן מים על זרע מה (ז' זרעים שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריכין הכשר אף כל שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריך הכשר ותניא א"ר יוסי מפני מה אמרו נבלת עוף טהור צריכה מחשבה ואינה צריכה הכשר מפני שסופה

בשר קלל גרע מעור ששלקו: **מקצתו חישב עליו**. ולא פי' אחי קצת הלכך כצ"ה מיינה לא מקבל טומאה דהא לא חישב על כו' אלל כי מרטקא בדי שאר אוכלין מצטרף והוא קצת מחשבה דאית ביה לאשלומי שיעורא: **פלטתו חיה**. נשכה כלב ודלדל מן הבשר ללד העור וא"כ שחטה והפליט גם הסבין עוד ואין ידוע אי זה מהן פלטה חיה ואיזה סבין וההוא דפלטתו חיה לא נטיל מקטמא וההוא דסבין בעליה מדעת וכולה דללא חשיב עליה הלכך כי הו' צדיי שאר אוכלין מצטרף והוא קצת דחיה בדיהיי ולטומאת נבלות לא ואע"ג דפלטתו חיה דמתימתין רבי עקיבא היא דאמר העור מצטלו מטומאת נבלות ואפילו פלטתו חיה לקמן (דף קכג): **סנ הכס**. במסכת טהרות (פ"א מ"ב) כקדר טהרות גבי נבלת עוף טהור: **החרטום**. צ"ק בלע"ז: **מיטמאין**. אס קבל העוף טומאה מן השרץ (י) אלו נעשין יד להכניס ולהוציא טומאת. עוף אין לו טומאת מגע משום נבלה א"כ קבלה מאחרים שהרי אין לך אלל האמור זה טומאת אכילה לטמא צבית הבלעיה: **ומצטרפין**. לכצ"ה: **חסון של עליון**. קליפת רצועה דקה יש בתוך הפה דבוקה לחרטום בעליון לאכרי: **צפרנים**. היכא הו' אוכל: **מקום המונעל בנשר**. שרשי הצפרנים: **השחוט בנמה טמאה לעוצד כוכבים**. הא פרישית לה (לעיל ק"ח): דכיון דלדכותה שחשיתו ישראל בטהורה משויה לה אוכלא בעודה מפרסת ולישראל שריא דהא שחיטה תליא וזלה מילתא השתא נמי הואיל וישראל שחטה שחיטה מעליא אע"ג דבעלמא לא שייכא שחיטה ולעוצד כוכבים לא משתרי עד שתמות דאכר מן החי הוא לגביה אפי"ה מהניא מחשבת ישראל ליהאכילה לעוצד כוכבים לשיא אוכלא בעודה מפרסת וכ"ש טהורה שאוכל היתר גמור הוא בעודה מפרסת והא דאמרין) אסור לאכול מזהמה קודם שתלך נפשה מדרבנן הוא וכן עוצד כוכבים בטהורה תניא נמי לקמן [ע"ז] דהואיל וטהורה היא ואשכחן היתר בטהורה וימפרסת שחטתה ישראל השתא נמי כי שחטה עוצד כוכבים היא אוכל לטמא טומאת אוכלין מן השרץ שאס מחזור ומגע באוכלין אחרים קודם שתמות ותעשה נבלה טמאס"י אלל ישראל בטהורה אין צריכה מחשבה ועוצד כוכבים בטהורה לא מהניא לה מחשבה בעודה מפרסת דלא אשכחן היתר בדכותה: **שונים**. יש תנאים שונים שישראל שחטה לריך מחשבה להאכילה לעוצד כוכבים ואי לא חישב לא היא אוכל עד שתמות וכן עוצד כוכבים בטהורה: **והכשר**. ממקום אחר הכשר מים דשם שחיטה דילה לא מכשר לה דלא איקרי משקה אלא דם חללים כדאמרין בהשוחט (שם) אלל דעוצד כוכבים לאו דם חללים הוא ולא דם שחיטה הוא והו' כדס מגפתו וכדס המת דחלל לא מיקרי אלא על ידי גיסטרא ומזאור כדאמרין בקטורה (דף ק"ה) לתת אותה על זארי חלל רשע: **הרי סופה לטמא טומאה חמורה**. אדם וכלים בצוית ואפילו במשא כשתמות: **ורעים**. אינן נעשין אכ הטומאה עולמית ואפילו נגעו במת שהוא אבי אבות ואינן נעשין אכ יא לטמא אדם וכלים דמהיכא נפקא דנוגע במת מוטמא אדם מהאי קרא דכתיב (במדבר יט) וכל אשר יגע בו הטמא יטמא והנפש הנוגעת באותו טמא טמא עד הערב וכי כתיב האי קרא בדבר שיש לו טהרה בזהוה ובטבילה כתיב דכתיב לעיל מיינה והוה הטהור על הטמא וגו' ובההוא טמא קאי והנפש הנוגעת ילאו אוכלין ומשקין וכלי מרס הואיל ואין להם טהרה במקום אין נעשין אכ הטומאה: **נבלת עוף טהור צריכה מחשבה**. לקבל טומאת אוכלים מן השרץ שאס לא חישב עליה לאכולה אינה נבלת טומאה ואס חזרה ונגעה באוכלים לא נטמא: **ואינה צריכה הכשר**. משנה היא במסכת טהרות (פ"א מ"ה) שלשה עשר דברים נאמרו בעוף טהור וזו אחת מהן:

ססופה